

Apostolische geloofsbelijdenis

Ik geloof in God, de Vader, de Almachtige, Schepper des hemels en der aarde.

En in Jezus Christus, Zijn eniggeboren Zoon, onze Heer, Die ontvangen is van de Heilige Geest, geboren uit de maagd Maria, Die geleden heeft onder Pontius Pilatus, is gekruisigd, gestorven en begraven, nedergedaald ter helle, ten derden dage wederom opgestaan van de doden, opgevaren ten hemel, zittende ter rechterhand Gods des almachtigen Vaders, vanwaar Hij komen zal om te oordelen de levenden en de doden.

Ik geloof in de Heilige Geest, ik geloof een heilige, algemene christelijke Kerk, de gemeenschap der heiligen, vergeving der zonden, wederopstanding des vleses en een eeuwig leven.

Het 'Apostolicum'

Het *Apostolicum* is een van de drie in het westen algemeen bekende christelijke belijdenissen. De andere zijn de 'Belijdenis van Nicea' en het zgn. 'Athanasiacum'.

- Het *Apostolicum* vertoont de indeling in drieën: vanwege het geloof in de *Vader*, de *Zoon* en de *Heilige Geest*.
- In het 'artikel' over Christus ligt vrijwel alle nadruk op de geboorte in de tijd en wordt niets gezegd over de verhouding van de Vader en de Zoon.
- Zoals deze belijdenis nu op papier staat, stamt ze uit het midden van de vijfde eeuw. Land van herkomst: Zuid-Gallië. Zij gaat terug op het oude Romeinse Credo, dat uit circa 200 stamt.
- 'Nedergedaald ter helle' komt uit het 'Credo van Aquileia', dat stamt uit de tweede helft van de vierde eeuw.

Nergens in de Schrift staat een 'geloofsbelijdenis'. Een belijdenis in woorden van mensen is een overbodige en kleinerende toevoeging aan Gods Woord. Pas als wij spreken wat er staat geschreven, in Gods eigen woorden, in de context die Hij die woorden geeft, kunnen wij van 'waarheid' spreken. Een voorbeeld? 2 Timotheus 3: 16 in c.v. (concordante vertaling)! De Schriften zijn vitaal en levendmakend.

Notities

Let op het woord ‘apostolisch’ in de naam. Deze geloofsbelijdenis is zeker niet het belijden van de ‘apostelen’. Zie de datering!
Deze dingen ‘geloven’ wil (nog) niet zeggen: God geloven.

Apostolische geloofsbelijdenis *met commentaar*

- **Ik geloof in God, de Vader, de Almachtige, Schepper des hemels en der aarde...**
- **en in Jezus Christus...**
 - Wij kennen wij Hem als Christus Jezus.
- **Zijn eniggeboren Zoon, onze Heer, Die ontvangen is van de Heilige Geest...**
 - Niet ontvangen van de Heilige Geest, want God is de Vader van onze Heer.
- **geboren uit de maagd Maria...**
 - Maria/Miriam ontving. Het was de kracht van de Hoogste – Gods kracht dus – die haar overschaduwde en heilige geest kwam op haar (Lucas 1: 35 c.v.).
- **Die geleden heeft onder Pontius Pilatus...**
 - Alleen onder Pontius Pilatus? Die wilde juist het lijden voorkomen, waste zelfs zijn handen in onschuld; de massa was schuldiger en de priesters nog meer (Mattheus 27: 15-24). Realiseer je wel dat achter hen de tegenstander zat en in wezen... God, Die deze weg met de Zoon gaan wilde. Het lijden was van Godswege nodig; God verliet Hem. De basis is, dat Hij leed door wat God in Zijn reddend handelen zo gepland had (Efeziërs 1: 3-7).
- **is gekruisigd, gestorven en begraven...**
 - *Begraven...* niet met alle associaties die wij erbij hebben. Jozef van Arimathea ‘(...) *legde het [lichaam van Jezus] in zijn nieuw graf, dat hij in de rots had laten uithouwen*’ (Mattheus 27: 59).
- **nedergedaald ter helle...**
 - Van Niftrik zegt in zijn publicatie ‘De belijdenis aller eeuwen’: “... dan is het woord ‘hel’ hier *niet* gebruikt als aanduiding voor de plaats, waar de verdoemden vertroeven, maar het is hier neutraler gebruikt: de ‘hel’ is hier het dodenrijk, de hades, *niet* de ghehenna. (...) Maar het lijkt mij waarschijnlijker deze uitdrukking van het Apostolicum in verband te brengen met 1 Petrus 3: 19, waar de apostel zegt, dat Christus in de Heilige Geest, toen Hij gestorven was, de geesten, die in de gevangenis (dat is dan het dodenrijk, de hades) zijn, gepredikt heeft.”

Verder zegt hij dat er “(...) grote onzekerheid over de rechte verklaring van dit onderdeel van het Apostolicum (...)” is. “Het is ook eerst betrekkelijk laat in de apostolische geloofsbelijdenis opgenomen.”

Noodzakelijk is te horen naar wat A.E. Knoch in het ‘Concordant Commentary’ opmerkt. Lees daartoe 1 Petrus 3: 19.

Knoch benadrukt – wat Petrus hier ook schrijft – dat het tijdstip van proclamatie niet tijdens de dood van de Heer, maar ná Zijn levendmaking en verhoging ligt. Alle boden en machten zijn Hem onderworpen. T.z.t. zal alles zich aan Hem onderwerpen: Israël, hier op aarde – het Koninkrijk; de rest van de mensheid in de opstanding, maar ook machten en krachten en overheden in het geestelijke machtsgebied.

N.B.: Petrus heeft het in dit vers bovendien over ‘geesten’ – niet: mensen!

- **ten derden dage wederom opgestaan van de doden, opgevaren ten hemel ...**
 - De tijd komt hier niet goed tot uitdrukking: Zijn hemelvaart was niet direct na Zijn opstanding, maar pas veertig dagen later.
- **zittende ter rechterhand Gods des almachtigen Vaders...**
 - Als de Schrift spreekt over ‘almachtig’ dan heeft dat steeds relaties met het oordeel, ‘almachtige Vader’ is ongerijmd – God, de Almachtige, is een zaak die met oordeel en gericht e.d. te maken heeft.
In deze bedeling van genade kennen wij Hem als God = Theos, Degene Die alles op zijn plaats zet. Wij zeggen wat er staat in Kolossenzen 3: 1-3.
- **vanwaar Hij komen zal om te oordelen de levenden en de doden...**
 - Zo komt Hij voor ons niet; Hij is namelijk onze redder. Wij verwachten een redder, de Kurios, Jezus Christus, ‘(...) Die ons vernederd lichaam veranderen zal, zodat het aan Zijn verheerlijkt lichaam gelijkvormig wordt, naar de kracht, waarmede Hij ook alle dingen Zich kan onderwerpen.’ (Filippenzen 3: 21); trouwens: de levenden en de doden? Op die manier verdwijnt wel de opstanding!
- **Ik geloof in de Heilige Geest, ik geloof een heilige, algemene christelijke Kerk, de gemeenschap der heiligen, vergeving der zonden, wederopstanding des vleses en een eeuwig leven.**
 - Wat staat hier nu meer dan dat er zoiets is als heilige geest, een kerk, gemeenschap, vergeving, opstanding en eeuwig leven?
- *een heilige, algemene christelijke kerk*

- De Schrift spreekt niet over een kerk; zij kent alleen maar de (uitgeroepen) gemeente, die het lichaam van Christus is; Zijn werktuig in deze tijd. Deze gemeente – zoals Paulus daar over schrijft – is niet gebonden aan instituten als kerken (menselijke organisatievormen). (1 Corinthiërs 12: 12-27 en Efeziërs 2: 11-22)

➤ *vergeving der zonden*

er staat in Efeziërs 1: 7 c.v. ‘(...) *de vergiving van de krenkingen in overeenstemming met de rijkdom van Zijn genade.*’ Bij krenkingen gaat het om meer dan zonden; het gaat om grieven, kwetsen, beledigen – een bewust handelen – terwijl we Gods liefde en het offer van Zijn Zoon kennen. Vergiving van krenkingen (NBG: overtredingen) is toch onuitsprekelijk veel meer dan ‘vergeving der zonden’. *Vergiving* van zonden wordt aan Israël verkondigd. Lees hiervoor in de evangeliën (bijv. Mattheus 18: 21-22) Voor ons geldt, dat onze zonden *gerechtvaardigd* zijn in het bloed van Christus Jezus. Lees Romeinen 3, 4 en 5!

➤ *wederopstanding des vleses*

- Natuurlijk geloof ik in ‘opstanding van het lichaam’, maar ik weet ook van *opwekking* en *levendmaking* (Romeinen 8: 11); Niet alleen het lichaam!

➤ *en een eeuwig leven*

- Wat is nu de waarheid van de Schrift? Ja, de (tweede) dood, de laatste vijand wordt opgeheven; God wordt alles in allen. Wij mogen verzekerd zijn van leven, uiteindelijk wordt de (tweede) dood opgeheven. Wij ontvangen ‘eonisch leven’ – allen ontvangen leven uiteindelijk. (1 Corinthiërs 15: 26-28)

Gelovigen zouden niet terug moeten vallen op een *belijdenis*, maar genoeg moeten hebben aan het Woord en niets meer dan dat! Het woord van God – Zijn uitspraken – is werkelijk ‘leven’, bij dat Woord moeten wij zijn.

Ten slotte is het fijn samen 1 Corinthiërs 8: 4 en 5 te lezen. Dat is de bron! Een gebroken vat (belijdenissen) houdt geen levend water (Gods Woord in concordante vertaling) vast!

En ook (wat we in de toerusting en op de bijbelkringen gehoord hebben) Efeziërs 1: 13 en 14 bijvoorbeeld.

Andries van der Wal

(Bewerkt naar een artikel van A.E. Knoch, ‘Unsearchable Riches’ XX1, p. 118-126)